

Reactienota zienswijzen bestemmingsplan Exploratieboring Lambertschaag

Op 19 juli 2012 heeft het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Medemblik ingevolge artikel 3.8 van de Wet ruimtelijke ordening bekend gemaakt dat het ontwerpbestemmingsplan “Exploratieboring Lambertschaag” met ingang van 20 juli 2012 gedurende zes weken voor eenieder ter inzage ligt.

Het ontwerpbestemmingsplan omvat een exploratieboring naar aardgas, uit te voeren ter plaatse van een kavel gelegen aan de Parallelweg, evenwijdig aan de Rijksweg A7, ten zuidoosten van Lambertschaag. Geologische studies naar de bodemopbouw hebben namelijk aangetoond dat in de bodem ter plaatse een aardgasveld aanwezig zou kunnen zijn. Om deze verwachting te kunnen bevestigen, dient een proefboring (exploratieboring) uitgevoerd te worden. Het verrichten van de exploratieboring op de voornoemde locatie is bij recht niet mogelijk in het tot nu toe geldende bestemmingsplan, waarin de locatie een agrarische bestemming heeft.

Gedurende de termijn van terinzagelegging heeft eenieder omtrent het ontwerpbestemmingsplan schriftelijk of mondeling een zienswijze kenbaar kunnen maken.

In deze periode zijn zienswijzen ontvangen van¹:

Insprekers 1, brief gearchiveerd onder stuknummer PI-12-29166. De anonieme versie betreft IO-12-06314.

Daarnaast zijn reacties ontvangen van:

- Veiligheidsregio Noord-Holland Noord;
- Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier;
- Rijkswaterstaat.

De Veiligheidsregio Noord-Holland Noord heeft kenbaar gemaakt dat zij in een eerder stadium in de gelegenheid is geweest advies uit te brengen en dat van het adviesrecht nu geen gebruik wordt gemaakt. De Veiligheidsregio geeft verder aan te kunnen instemmen met de aangepaste QRA.

Zowel het Hoogheemraadschap Hollands Noorderkwartier als Rijkswaterstaat geven aan dat het ontwerpbestemmingsplan geen aanleiding geeft tot het indienen van zienswijzen.

Onderstaand is een korte samenvatting weergegeven van de ingekomen zienswijzen van insprekers 1 met daarna de gemeentelijke reactie.

Ad 1. Insprekers 1

1.1 *Waarborgfonds Mijnbouwschade*

Aanvullend op de inspraakreactie die is ingediend naar aanleiding van het voorontwerpbestemmingsplan wordt de vraag gesteld of Vermilion Oil & Gas Netherlands BV (Vermilion) een bijdrage levert aan het Waarborgfonds Mijnbouwschade. Daarnaast vragen de insprekers zich af of het ten behoeve van het zeker stellen van een eventuele planschade uitkering het een idee is of Vermilion geld stort in een gemeentelijk garantiefonds indien een beroep op het Waarborgfonds Mijnbouwschade niet mogelijk is.

¹ In verband met de Wet Bescherming Persoonsgegevens zijn de NAW gegevens (Naam, Adres, Woonplaats) van insprekers geanonimiseerd.

Reactie

In dit kader dient een onderscheid te worden gemaakt tussen schade als gevolg van de activiteiten (boring/winning) door Vermilion en de planschade als gevolg van de wijziging van de bestemming/het bestemmingsplan.

Schade door handelen Vermilion

In de Mijnbouwwet is vastgelegd dat iedere mijnbouwondernemer, dus ook Vermilion, jaarlijks een bijdrage levert aan het Waarborgfonds Mijnbouwschade. Onder bepaalde voorwaarden kunnen particulieren een vergoeding voor geleden schade als gevolg van mijnbouwactiviteiten uit het Waarborgfonds Mijnbouwschade ontvangen.

Planschade

Planschade kan optreden wegens de wijziging van een bestemmingsplan. Planschade komt op grond van de Wet ruimtelijke ordening voor rekening van de gemeente. Eventuele planschade wordt niet vergoed uit het Waarborgfonds Mijnbouwschade. Om de kosten voor eventuele planschade te verhalen op Vermilion is tussen de gemeente Medemblik en Vermilion een planschadeovereenkomst afgesloten. Wanneer omwonenden van mening zijn dat hun perceel als gevolg van de proefboring dan wel de gaswinning in waarde vermindert, kunnen zij, wanneer het bestemmingsplan onherroepelijk is, een verzoek tot planschadevergoeding indienen. Mocht de gemeente genooddaakt zijn om planschade te betalen, dan wordt dit bedrag op grond van de overeenkomst op Vermilion verhaald. Om die reden is er geen behoefte aan een gemeentelijk garantiefonds ten behoeve van eventuele planschadevergoedingen. Voor de duidelijkheid: de planschadeovereenkomst heeft zowel betrekking op de proefboring als de gaswinning.

1.2. **Taxatierapport**

Verder geven de insprekers aan dat zij besloten hebben een 'taxatie en stand van zaken' rapportage heeft laten maken om hiermee de nulsituatie van hun woning en bijbehorende opstallen vast te leggen ten behoeve van een eventueel in te dienen planschadeclaim en om een realistische inschatting te kunnen maken van de (ontwikkeling van de) waarde voorafgaand, tijdens en na de proefboring / gaswinning. De insprekers gaan ervan uit dat de kosten voor deze 'nulmeting' via de gemeente bij Vermilion in rekening kunnen worden gebracht. Dit baseren de insprekers op onze reactie op de vraag over toekomstige bodemdalingen en de hiermee samenhangende schade zoals is verwoord in de 'Nota inspraak en overleg (voorontwerp)bestemmingsplan Exploratieboring Lambertschaag'.

Reactie

Zoals in voornoemde nota aangegeven is ten tijde van de proefboring geen kans op bodembeweging. Wordt er tijdens de proefboring winbaar gas aangetroffen, dan kan er worden overgegaan tot het winnen/producen van gas. Tijdens de eventuele productiefase bestaat een kleine kans op bodembeweging.

De verwachting is, op basis van het gesteente waarin het gas nabij Lambertschaag zich bevindt en de bovenliggende bodemlagen, dat er een zeer geringe bodemdaling zal optreden en dat een eventuele gaswinning en dat een eventuele gaswinning weinig kans op trillingen zal geven. De ervaring leert dat geen schade aan bebouwing en infrastructuur is te verwachten.

Mocht men overgaan tot gaswinning uit het Lambertschaag-voorkomen, dan moet een zogenaamd winningsplan worden opgesteld. Dit plan dient voorafgaand aan de winning te zijn goedgekeurd door het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie. Het winningsplan kent een eigen procedure met een eigen bezwaarprocedure. In het winningsplan wordt op basis van de gegevens die met de proefboring zijn verkregen en met behulp van de best beschikbare technieken een inschatting gemaakt van de mogelijke bodemdaling ter plaatse van het gasveld Lambertschaag. Deze inschatting wordt getoetst door tijdens de winning periodiek de bodemdaling te meten. Bij aanvang van de gasproductie wordt de uitgangssituatie vastgelegd door het meten van de maaiveldhoogtes in de omgeving.

Tijdens de productie moeten er periodiek controlemetingen worden gedaan. Deze periodieke metingen zijn door het Ministerie van EL&I verplicht gesteld bij de instemming met het winningsplan en worden uitgevoerd door externe bureaus. De meetgegevens worden door Rijkswaterstaat gecontroleerd.

Mocht alsnog schade als gevolg van gaswinning optreden dan is bij wet bepaald dat degene die de schade veroorzaakt, verplicht is die schade te vergoeden. Degene die de schade leidt moet echter aantonen dat hij de schade als gevolg van de activiteiten heeft geleden.

Bodemdaling ontstaat echter in een lange periode. Binnen deze periode ontstaat er ook bodemdaling als gevolg door natuurlijke inklinking van de grond. Verder kunnen er allerlei andere gebeurtenissen plaatsvinden die tot bodemdaling kunnen leiden, zoals peilverlaging. Daarom is door de Staat voorzien in het instellen van de Technische Commissie Bodem Beweging (TCBB). Degene die van mening is dat hij schade heeft geleden als gevolg van bodemdaling dient zich eerst te melden bij Vermilion. Mocht men niet tot een overeenkomst komen dan kan men zich richten tot de TCBB. De kosten hiervoor bedragen op dit moment € 90,--. De TCBB onderzoekt vervolgens of de schadeclaim terecht is. Alle daaraan verbonden kosten zijn voor de rekening van de Staat.

Bovenstaande regeling brengt met zich mee dat er een afdoende regeling bestaat voor eventuele schade als gevolg van de gaswinning door Vermilion.

Los van deze regeling heeft de planschadeovereenkomst met Vermilion betrekking op eventuele uit te betalen planschade door de gemeente en niet op schade als gevolg van bodemdalingen door gaswinning door Vermilion. De door insprekers uitgevoerde rapportage valt op grond van overeenkomst dan ook niet op Vermilion te verhalen.

1.3. Schadelijke stoffen en zware metalen

De insprekers zijn van mening dat de antwoorden op hun vragen gesteld in april 2012 ten tijde van de voorontwerpfase van het bestemmingsplan gericht zijn op geruststelling. De beantwoording omtrent hun zorgen over het vrijkomen van schadelijke gassen en zware metalen is hun inziens te stellig. In de 'Nota inspraak en overleg (voorontwerp)bestemmingsplan Exploratieboring Lambertschaag' is aangegeven dat ten tijde van de proefboring en gaswinning geen schadelijke stoffen (anders dan aardgas) en zware metalen vrijkomen.

De insprekers geven aan dat dit antwoord niet strookt met de bevindingen opgedaan tijdens het zoeken op internet: elke proefboring en ontwikkeling van een winningslocatie brengt veiligheidsrisico's met zich mee. Daarnaast bestaat de kans op vervuiling van lucht, bodem, oppervlakte- en grondwater. Zelfs de kans op radioactieve verontreinigingen zijn niet uit te sluiten.

Reactie

Wij onderschrijven de opmerking dat een proefboring en een eventuele winningslocatie veiligheidsrisico's met zich mee kunnen brengen. De eventuele risico's als gevolg van de proefboring zijn in beeld gebracht middels een kwantitatieve risicoanalyse. Hieruit volgt dat de beoogde ontwikkeling voldoet aan de wetgeving met betrekking tot het externe risico (Besluit externe veiligheid inrichtingen). De risicobeoordeling maakt deel uit van het bestemmingsplan en is goedgekeurd door de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord.

Mocht de proefboring succesvol zijn dan wordt de locatie ontwikkeld tot een winningslocatie. Dan zal ten behoeve van dit traject een kwantitatieve risicoanalyse voor de gaswinning worden uitgevoerd. Ten behoeve van deze kwantitatieve risicoanalyse is inzicht nodig in de kwaliteit en samenstelling van het aardgas. Deze gegevens worden verkregen uit het testen van het gasveld, nadat de proefboring is uitgevoerd.

Zoals in het bestemmingsplan beschreven is, is het ontwerp van de inrichting en de bedrijfsvoering erop gericht om bodem en grondwaterverontreiniging te voorkomen. De locatie zal voldoen aan de eisen die het Besluit algemene voorschriften milieu mijnbouw stelt ten aanzien van bodembescherming.

Ten tijde van de proefboring is de kans op bodemverontreiniging, oppervlaktewater- en grondwaterverontreiniging nihil. Uit het bestemmingsplan blijkt dat tijdens de proefboring

meerdere stoffen naar de lucht worden uitgestoten, deze uitstoot is voor het grootste deel te relateren aan het gebruik van de aanwezige dieselgeneratoren ten behoeve van de energievoorziening tijdens de proefboring. De generatoren zijn tijdelijk aanwezig en voldoen aan de laatste stand der techniek en aan de Europese eisen.

Indien de locatie wordt ontwikkeld tot een winningslocatie dan komen tijdens de gaswinning de volgende stoffen vrij: formatiewater en aardgas. Het formatiewater komt samen met het gas uit de diepe ondergrond naar boven. Het water wordt uit de gasstroom afgescheiden en tijdelijk opgeslagen in een bovengrondse tank op de locatie. Periodiek wordt het water afgevoerd naar een hiervoor erkende verwerker. Het aardgas dat vrij komt blijft beperkt tot continue emissies uit de ontluchting van de formatiewatertank. Daarnaast komen incidentele emissies voor van aardgas ten tijde van onderhoud, tijdens het drukvrij maken van de installatie of delen ervan.

Verontreinigingen met zware metalen en radioactieve verontreinigingen worden niet verwacht.

Ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling is de bodemkwaliteit door middel van een onderzoek bepaald. De resultaten van het onderzoek zijn eveneens opgenomen in het bestemmingsplan. Uit het onderzoek volgt dat de milieuhygiënische kwaliteit van de bodem geen belemmering vormt voor de voorgenomen ontwikkeling.

Na beëindiging van de activiteiten van Vermilion wordt na ontmanteling van de locatie een eindsituatie onderzoek uitgevoerd. Indien blijkt dat de activiteiten van Vermilion, ondanks de getroffen maatregelen, de bodemkwaliteit nadelig hebben beïnvloed dan zal Vermilion, conform de vereisten uit de Wet milieubeheer en de Wet bodembescherming, de oorspronkelijke bodemkwaliteit moeten herstellen.

1.4. Windturbines

De insprekers maken zich verder zorgen over het uitvoeren van de proefboring in de nabijheid van windturbines. Zij geven aan dat er sprake is van onder andere een tegenstrijdigheid. In het ontwerp bestemmingsplan is volgens de insprekers vermeld dat bij een bladbreuk van een windturbine gevaar voor de omgeving bestaat tot op een afstand van 350 tot 450 meter (afhankelijk van de hoogte van de windturbinemast en bladlengte). In de door de insprekers meegestuurd artikel [D. Riedstra, Windturbines op veilige afstand?, Milieu magazine, nummer 8, 2005] geldt volgens de insprekers dat de maximale werpafstand bij een bladbreuk, voor het type windmolen dat langs de A7 staat, 436 meter is.

Reactie

In het ontwerpbestemmingsplan is aangegeven dat - wanneer een deel van een blad afbreekt -, dit op een afstand van meer dan 400 meter terecht kan komen. Deze afstand betreft een worstcase inschatting. Uit informatie² van Veiligheidsregio Noord-Holland Noord blijkt dat de zes windturbines langs de A7 een gezamenlijk vermogen hebben van 4,8 megaWatt. Dit komt overeen met 4800 kiloWatt en komt neer op circa 800 kW per windturbine. Op basis van het Handboek Risicozonering Windturbines heeft een dergelijke driebladige windturbine een werpafstand van 334 meter.

² Veiligheidsregio Noord-Holland heeft de gegevens omtrent de windturbines verkregen van de beheerder van deze windturbines.

Daarnaast geeft de inspreker aan dat in het bestemmingsplan is aangegeven dat op een afstand van circa 200 meter van de proefboorlocatie twee windturbines staan. Als veiligheidsafstand wordt in het bestemmingsplan uitgegaan van een afstand van 205 meter. Deze veiligheidsafstand komt overeen met een veiligheidsafstand die wordt gehanteerd bij een 'bovengrondse reservoir met een inhoud van minder dan 1000 m³'. Dit is volgens de inspreker in strijd met de werkelijkheid, de bovengrondse reservoirs met een inhoud van minder dan 1000 m³' komt overeen met de situatie ten tijde van een eventuele gaswinning en niet met de situatie ten tijde van een proefboring. Vervolgens wijst de inspreker de gemeente erop dat bij het aantreffen van aardgas, dit aardgas door middel van een pijpleiding dient te worden afgevoerd. Dit brengt volgens de inspreker aanvullende risico's met zich gelet op de aanwezigheid van de windturbines.

Reactie

In het bestemmingsplan is in hoofdstuk 2 'Kenschets van het gebied' aangegeven dat op circa 200 meter ten westen van de geplande locatie zich twee windturbines bevinden. De meest noordelijke van deze twee windturbines bevindt zich het dichtst bij de geplande locatie voor de proefboring. De afstand van deze windturbine tot het geplande hekwerk rond de proefboorlocatie bedraagt 215 meter. De afstand van deze windturbine tot de beoogde boorkelder (hierboven wordt de boortoren opgesteld) bedraagt 280 meter.

De beoogde locatie voor de proefboring ligt op meer dan 205 meter van de nabij gelegen windturbines. De locatie ligt op veilige afstand van de windturbines.

In het bestemmingsplan is als veiligheidsafstand een afstand van 205 meter aangehouden.

Uitgaande van een windturbine met een vermogen van circa 800 kW mag een veiligheidsafstand van 195 meter worden aangehouden. In onderhavig bestemmingsplan is een conservatieve veiligheidsafstand aangehouden.

Met betrekking tot het onderwerp veiligheid is een kwantitatieve risicobeoordeling (QRA) uitgevoerd. De resultaten van deze studie zijn goedgekeurd door de Veiligheidsregio Noord-Holland Noord. De rapportage van deze studie maakt deel uit van het bestemmingsplan.

Ten behoeve van het bepalen van de veiligheidsafstand tot de locatie is geanticipeerd op de beoogde eindsituatie, het winnen van aardgas. Het bestemmingsplan anticipeert eveneens op de mogelijke toekomstige gaswinning door het opnemen van een flexibiliteitsbepaling. Deze bepaling maakt het mogelijk om bij een geslaagde proefboring de locatie te wijzigen in winningslocatie. Ten behoeve van de mogelijke toekomstige gaswinning is uitgegaan van de veiligheidsafstand (205 meter) die wordt gehanteerd bij een bovengronds reservoir met een inhoud van 1000 m³. Volgens Vermilion zal zowel ten tijde van de toekomstige gaswinning als ten tijde van de proefboring de totale inhoud van de bovengrondse procesinstallaties de inhoud van 1000 m³ niet overschrijden.

Met betrekking tot de mogelijke toekomstige ondergrondse aardgastransportleiding wordt opmerkt dat alleen een mastbreuk van de windturbine kan leiden tot een extra risico op breuk van de aardgastransportleiding (Handboek Risicozonering Windturbines). De Gasunie houdt voor haar leidingtracés veiligheidsafstanden tot windturbines aan van 50 tot 100 meter. Bij de keuze van het tracé van een mogelijk toekomstige aardgastransportleiding wordt rekening gehouden met de aanwezige windturbines.

Mocht de locatie worden gewijzigd in een winningslocatie dan dient hiervoor een wijzigingsplan te worden opgesteld.

1.5. **Transportroute**

De insprekers wensen graag geïnformeerd te worden over de keuze van de transportroute vanaf de A7 naar de beoogde proefboorlocatie.

Reactie

De transportroute van en naar de proefboorlocatie en de te treffen voorzieningen langs de route zijn in overleg met de gemeente Medemblik, het Hoogheemraadschap en Vermilion bepaald.

Voorafgaand aan de transporten ten behoeve van de aanleg van de locatie worden de lokale wegen opgenomen.

Na beëindiging van de proefboring en het afvoeren van de daarvoor te gebruiken installaties worden deze wegen opnieuw geïnspecteerd, wordt de eventuele schade aan deze wegen bepaald en wordt bepaald hoe deze schade ongedaan wordt gemaakt. Mocht in de tussenliggende periode sprake zijn van een onverantwoorde situatie, dan worden in overleg maatregelen genomen om hieraan een eind te maken. Insprekers kunnen op verzoek inzage verkrijgen in het verkeersveiligheidsplan.

Conclusie

De ingediende wijzen geven geen aanleiding het bestemmingsplan niet of gewijzigd vast te stellen.